

Stockholm 2017-01-09

Till

Regeringskansliet,

Justitiedepartementet,

ju.registrator@regeringskansliet.se

Svenska Röda Korsets yttrande över Utkast till lagrådsremiss ”Uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå”

Svenska Röda Korset har beretts tillfälle att yttra sig över rubricerad skrivelse och vill med anledning av detta framföra följande synpunkter.

Svenska Röda Korset välkomnar att initiativ genomförs av regeringen i syfte att mildra effekterna av den tillfälliga lagen om begränsningar i möjligheten att erhålla uppehållstillstånd i Sverige. Svenska Röda Korset möter dagligen, över hela landet, konsekvenserna av de förändringar som genomförts och varje åtgärd som kan mildra effekterna av tidigare genomförda förändringar är välkomna. Vi är därför i grunden positiva till den nu föreslagna lagändringen. Den nu aktuella skrivelsen innebär dock ett regelverk som är komplicerat och svåröverskådligt och riskerar leda till tillämpningssvårigheter. Svenska Röda Korset anser därför att det kan finnas skäl att se över om det går att förenkla regelverket något i syfte att säkerställa en rättssäker och enhetlig tillämpning.

Förslaget innebär utökade möjligheter att förlänga tidsbegränsade tillstånd för gymnasiestudier eller språkintröduktion. Med nu aktuella förslag kommer dock fortfarande många barn att falla utanför lagens tillämpningsområde och därmed inte kunna dra nytta av bestämmelserna. Förslaget gäller endast dem som antingen erhållit, eller skulle ha erhållit, tidsbegränsade tillstånd alternativt uppskjuten verkställighet – övriga barn faller utanför lagens tillämpningsområde. Bland de som inte omfattas är bland annat barn och ungdomar i familj, ensamkommande barn som anses ha ett ordnat mottagande i hemlandet, ensamkommande som hunnit fylla 18 år eller fått sin ålder uppskriven och fått beslut om utvisning eller ensamkommande som sökte asyl efter den 24 november 2015 och får ett utvisningsbeslut som

inte kan verkställas förrän barnet fyllt 18 år. Hur många som kommer att träffas av förslaget är därför svårt att förutse. Förslaget omfattar inte heller grundskola vilket innebär att elever som går i grundskolans språkintröduktion istället måste uppnå gymnasienivå.

I syfte att nu föreslagna förändringar ska fungera tillfredsställande anser Svenska Röda Korset att omfattande informationsinsatser såväl som särskilt stöd till skolor kommer att behövas. Detta då skolor kommer att behöva göra vissa bedömningar som kommer få betydelse i bedömningen om barnets tillstånd. Vi föreslår därför att detta uppdrag formuleras så snart lagstiftning är beslutad.

Svenska Röda Korset vill särskilt understryka vikten av en rättssäker prövning av åldersbedömningar då de nu föreslagna förändringarna kommer föranleda att fler åldrar än endast 18 års-gränsen kommer få betydelse. Erfarenheten visar att det är oerhört svårt, om ej omöjligt, med precisa åldersbedömningar. Det är därför av yttersta vikt att regeringen beaktar den osäkerhet som fortsatt finns kring dessa bedömningar och att denna osäkerhet också beaktas vid tolkningen av resultatet. Beviskravet får inte sättas för högt i denna typ av ärenden och principen om *benefit of the doubt* måste tydligt även gälla denna typ av beslut.

Förslaget innebär att tillståndets längd är utbildningens längd plus sex månader i syfte att möjliggöra för den enskilde att hitta ett arbete under denna tid. Svenska Röda Korset är positiva till möjligheten för enskilda att hitta ett arbete och därmed få möjlighet att stanna med anledning av detta. Vi tror dock att sex månader är en allt för kort tid för detta och skulle gärna se att denna tidsgräns förlängs. Svenska Röda Korset anser dock att det är av yttersta vikt att en enskild som är i behov av internationellt skydd erkänns detta. Detta dels på grund av betydelsen av det individuella erkännandet/bekräftelsen av ett eventuellt flyktingskap och därmed bearbetningen av tidigare upplevelser men också med anledning av de rättigheter som är knutna till olika skyddsgrunder, på internationell nivå likväl som i nationell rätt samt EU-reglering. En asylprövning ska inte avbrytas eller påverkas negativt i händelse av beviljat arbetstillstånd.

Förslaget innebär också en möjlighet för personer som har fullföljt gymnasiestudierna och kan försörja sig på arbete som anmälts till Migrationsverket att erhålla permanent uppehållstillstånd även om de inte fyllt 25 år, vilket annars krävs enligt den tillfälliga lagen. Svenska Röda Korset ställer sig positiva till att det finns möjligheter även för personer under 25 år att erhålla permanent uppehållstillstånd. Dock får inte lagstiftningen medföra att det blir en skillnad i förutsättningar mellan könen och bör följas upp då vi av erfarenhet vet att det många gånger är svårare för flickor, som i högre utsträckning har en teoretisk gymnasieutbildning, att hitta ett arbete än pojkar med yrkesinriktad utbildning.

I utkastet till lagrådsremiss föreslås ett förtydligande i 10 § TUtIL som klargör att försörjningskrav inte gäller om sökanden är ett barn som fötts i Sverige och, om den som barnet åberopar anknytning till, är en förälder som barnet bor med. Svenska Röda Korset välkomnar detta förtydligande och vill särskilt understryka att barn aldrig ska påföras ett försörjningskrav.

Sammanfattningsvis vill Svenska Röda Korset särskilt understryka att det är positivt att åtgärder, så som den nu föreslagna, föreslås som mildrar de effekter som den tillfälliga lagen

om begränsningar i möjligheterna att erhålla uppehållstillstånd har medfört. Vi anser att detta är ett sätt att finna lösningar på situationer som är humanitärt mycket svåra för de personer som drabbas och som vi dagligen möter i våra verksamheter runtom i landet. Svenska Röda Korset hoppas att fler åtgärder vidtas som kan medföra förändringar för de mest utsatta och möjliggör att ett varaktigt och effektivt skydd erbjuds i Sverige. Svenska Röda Korset välkomnar de steg som tas för att mildra oro och säkerställa skydd för människor på flykt.

SVENSKA RÖDA KORSET
Nationella avdelningen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Sara Revell Ford'.

Sara Revell Ford
Nationell chef